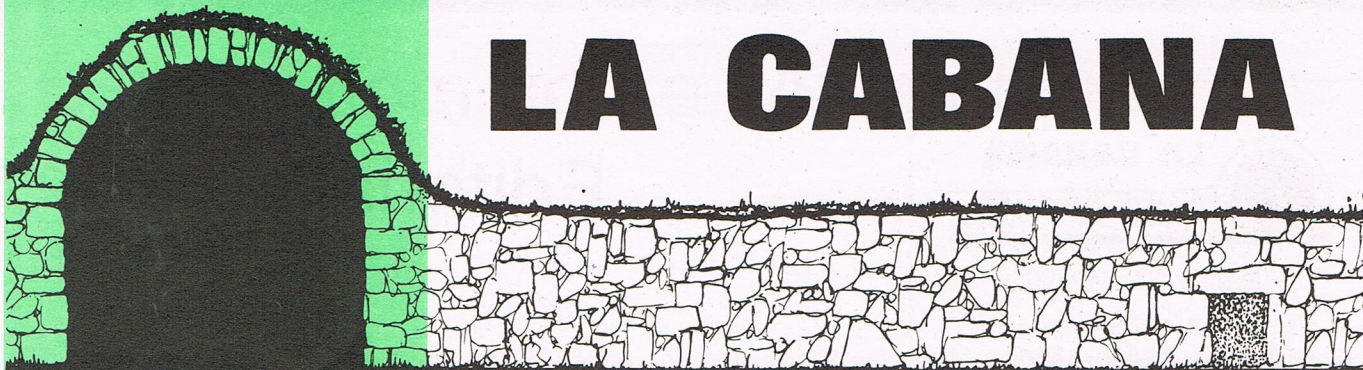

LA CABANA

LA FATARELLA,

MARÇ DEL 1990,

NÚM. 53

editorial

informem sobre
l'ajuntament

la reforma del
sistema educatiu
un pas endavant?

el vi, un producte
per fer salut

coses d'abans

defensem el país!!!
defensem els ports!!

recull de premsa

el servei de català
informa:

nova revista a
la comarca

notícies breus

cuina casolana

resultat passatemps

calendari comarcal
de festes

meteorologia

150 PTES.
iva inclòs

GRUP DE PREMSA DE LA FATARELLA

CONSELL DE REDACCIÓ

CABÚS I RUANA, Messe
FONT I RUANA, Fina
FUCHO I PASCUAL, Felip
SUÑER I GIRONÉS, Josep M^a
TIÓ I PASCUAL, Pilar

DISSENY GRÀFIC

REBÉS, Xavier
GIRONÉS I RABASÓ, Dolors

IMPRIMEIX

IMPREMPTA BOU (TARRAGONA)
Rambla Nova, 66
D.L. T-2213-87

EDITA

GRUP DE PREMSA DE
LA FATARELLA

Els articles publicats
expressen solament l'opinió
dels seus autors

Per qualsevol consulta o
col.laboració adreceu-vos a:
GRUP DE PREMSA
Llista de correus
43781 La Fatarella
(Terra Alta)

COL.LABOREN

Generalitat de Catalunya

Diputació de Tarragona

Ajuntament de la Fatarella

Editorial

Aquest mes és notícia, la metereologia. Per una banda cal remarcar les elevades temperatures que s'han enregistrat i que, a molts llocs de Catalunya, han assolit veritables rècords.

Aquesta bonança, que ha culminat en aquests últims dies amb màximes dignes d'estiu (30º) va estar sobtada de cop amb una gelada que es va produir els primers dies de març. Les conseqüències han estat que molts fruiters especialment l'ametlla, ha estat fortament perjudicada.

Altres notícies que volem destacar són els abocadors de residuos industrials, que ningú vol i que, per tant, s'ubicaran als llocs on la gent no es queixi massa. Alerta doncs que aquí ja ens van rodejar de nuclears sense que quasi ningú s'oposés i, per tant, tot podria ser que ens encolomessen algun abocador d'aquests...

Parlant de nuclears hem de remarcar que a Ascó II s'està fent la recàrrega d'urani i que s'ha comentat que els "tècnics" que segons la Central fan aquesta feina no són sinó presidiaris. De totes maneres no ho hem pogut confirmar. També a Vandellòs ha estat notícia per la manifestació que hi va haver el dia 18 de març en què van participar més de 90 organitzacions.

I en un mes tan mogut tampoc podien faltar notícies de dintre la Fatarella. Així doncs, hem de citar la dimissió i contradimissió d'un regidor de l'Ajuntament per afers relacionats amb les obres de portada d'aigua a la Fatarella.

Un altra notícia és la moguda que ha sacsejat la Cooperativa del poble i que culmine tota una trajectòria poc afortunada d'aquesta entitat.

Esperem que tot vagi tornant a la normalitat; tant el temps com el que no és el temps.

El Consell de Redacció

Informem sobre l'Ajuntament

PLE DEL 27 FEBRER 1990

-En relació amb els darrers contactes i reunions mantingudes sobre el tema del futur Mapa Escolar de Catalunya, s'acorda:

- 1.-Aprovar la proposta d'acord adoptada pels representants dels Ajuntament i dels Col·legis públics en la reunió de data 5-2-90.
- 2.-Fer arribar al Departament d'Ensenyament, la voluntat i el desig de que els centres escolars de la comarca puguin atendre l'ensenyament fins als 14 anys, amb un reforçament de la dotació de professorat ara inexistent.
- 3.-Acceptar la proposta del Dpt. d'Ensenyament de distribució dels Centres d'Enseny. Secundari Obligatori, però amb les següents modificacions:
 - Que es creï Centres de Secundària Obligatòria a Batea i a la Fatarella.
- 4.-Sol·licitar la implantació de l'ensenyament de llengües estrangeres i educació física, amb les dotacions humanes i materials corresponents.
- 5.-Sol·licitar l'acondicionament de les aules per poder atendre l'ensenyament de Preescolar (3 anys), amb el corresponent augment de les plantilles o bé el reciclatge dels mestres actualment en actiu.

-El Regidor J.Basco informa de la darrera reunió del Consell Comarcal de Protecció Civil, on es tractaren els temes següents:

-sistema de megafonia fixa al municipi; -programa d'activitats previstes al PENTA-90; -Desenvolupament de l'Ordre de 20-12-88 d'ENRESA (compensacions directes als municipis afectats per les obres de xarxa viària del PENTA; -subvencions als Ajuntaments

per la creació d'infraestructures derivades del PENTA; -comprovació de les millores realitzades als camins municipals durant l'últim any.

-S'informa de la creació d'una xarxa de Centres de Recursos Audiovisuals (un dels quals serà a Gandesa), que ofereixen el préstec a tota la comarca de vídeos culturals que no tenen una difusió comercial generalitzada.

-S'aproven factures per un total de 1.099.484' - ptes.

S'informa de l'estat de pagament dels reintegrament de les quotes exaccionades per Contribució Especial de l'Aigua 1987, restant un saldo pendent de pagament de 56.114' - ptes., per manca de dades bancàries per fer el reintegrament.

-S'acorda realitzar una sèrie d'al·legacions al repartiment fet per la Delegació provincial d'Hisenda, de la quota de la Llicència Fiscal Industrial que satisfà anualment el Grup II de la Central Nuclear d'Ascó.

-Es desestimen diverses reclamacions presentades en relació amb el reintegrament de les Contribucions Especials de l'aigua 1987, que fan referència a l'abonament d'interessos i recàrrecs i als descomptes efectuats als deutors a la Hisenda municipal.

-S'aprova la rectificació anual del Padró municipal d'Habitants, referida al dia 1 de gener de 1990, que dona el següent resultat:

Població a 1-1-89
HOMES-715, DONES-699, TOTAL 1.414

Altes any 1989
HOMES-8, DONES-11, TOTAL 19

Baixes any 1989
HOMES-10, DONES-15, TOTAL 25

Població a 1-1-90
HOMES-713, DONES-695, TOTAL 1.408

-S'acorda concedir una subvenció de 150.000 ptes. a la Comissió de Carnestoltes, per a l'organització de la Festa 1990.

-En relació a un escrit presentat per l'Associació de Jubilats de la Fatarella, l'Ajuntament acorda comunicar-los-hi que es tindrà en compte el problema de la manca de local social de l'Entitat, ja que està prevista la construcció de les seus oficinals de les Entitats socio-cultural de la Vila, que s'ubicaran al complexe del Casal.

PLE DEL 17 MARC 1990

-S'informa de la concessió, per part del D.A.R.P., d'una subvenció d'un milió de ptes. destinada a treballs de neteja de boscos del terme municipal. En relació amb aquest tema, s'acorda la contractació de quatre treballadors (amb contracte de final d'obra) per realitzar els treballs esmentats, així com sol·licitar l'ampliació de l'ajut atorgat.

-S'informa, així mateix, de la concessió d'una subvenció del D.A.R.P. per a l'acondicionament de una àrea de lleure a "Sant Francisco".

-S'informa de la resolució del Jurat Provincial d'Expropiació desestimant el recurs presentat pel Sr. Josep Escolà Raduà contra la fixació del just preu per l'ocupació temporal de les seves finques amb motiu de les obres d'abast d'aigua a la població.

-S'aproven factures per un total de 1.190.829' - ptes.

-Per fer front als dèficits de tresoreria de la caixa municipal, s'acorda la concertació d'una operació de tresoreria amb la Caixa de Tarragona, per import de 6 milions, un termini d'un any i un tipus del 15'50% d'interès.

-S'aprova la relació de despeses de les obres de construcció de nous nínxols al Cementiri municipal, així com el preu de venda dels mateixos als interessats, que queda fixat en 50.000 ptes.

-S'aprova la proposta del Regidor J. Basco, per a la instal·lació d'una guarderia a la localitat, la qual s'ubicarà a l'actual sala de jocs del Casal. S'acorda la redacció de la corresponent Memòria Valorada de les obres, així com sol·licitar subvenció a l'Obra Social de la Caixa-Tarragona per a l'equipament del local.

-Es ratifica el Conveni de col·laboració formalitzat amb el Consell Comarcal de la Terra Alta, de prestació del servei de català durant l'any 1989.

-S'acorda informar favorablement la proposta del Regidor J. Basco, sobre la creació d'una Escola de Música a la Fatarella. A tal fi s'acorda realitzar un estudi detallat del projecte en quant a costos econòmics, tràmits de legalització, actuacions per part de l'Ajuntament i tot allò que informi sobre la viabilitat del projecte.

-En relació amb el punt anterior, s'acorda sol·licitar subvenció al Dpt. de Cultura de la Generalitat per a l'adequació acústica de la futura Sala de Música i per a l'adquisició d'instruments musicals bàsics per al funcionament de l'Escola de Música projectada.

-Els Regidors Caietà Blanch i Josep R. Descarrega informen sobre l'estat d'execució de les obres d'arranjament i millora de camins municipals, subvencionats amb càrrec als fons del PENTA 1989, per import de 8'41 milions. S'informa de la pròrroga sol·licitada per a la finalització de les obres, així com del règim d'indemnitzacions per desperfectes causats en propietats dels veïns afectats.

-El Sr. Alcalde exposa la conveniència de contractar laboralment a un paleta i un manobre per a l'execució de diverses obres municipals. El tema es deixa sobre la taula per tal d'estudiar la viabilitat de que aquests contractes es canalitzin a través d'un possible conveni amb l'INEM.

-En relació amb el tema de les possibles incompatibilitats entre la condició de Regidor municipal i la consolidació de relació laboral amb l'empresa Guinovart S.A., adjudicatària de les obres d'abast d'aigua a la població, s'acorda, amb els vots en blanc dels Srs. Josep Blanch i Francesc Pérez, el següent:

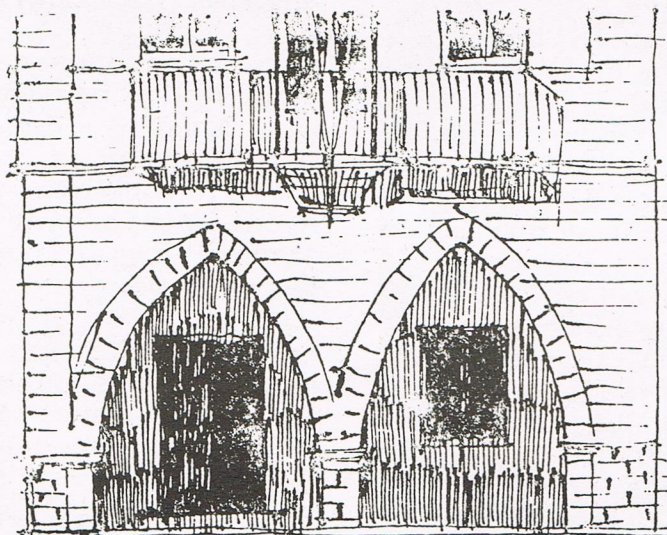
1.-Declarar la incompatibilitat manifesta entre ostentar la condició de membre de la Corporació municipal i el desenvolupament d'activitats privades de caràcter professional amb

l'empresa abans esmentada, adjudicatària de les obres d'abast d'aigua.

2.-Donar trasllat d'aquest acord a aquells membres de l'Ajuntament afectats per aquesta declaració d'incompatibilitats, perquè en el termini de deu dies optin entre la renúncia a la seva condició de Regidor municipal o la renúncia a la relació laboral consolidada amb l'empresa.

3.-Transcorregut el termini referenciat de 10 dies sense haver exercit l'opció, s'entendrà que l'afectat ha renunciat a la seva condició de la Corporació municipal, declarant-se per part de l'Ajuntament l' vacant corresponent.

-Es dóna lectura íntegra als escrits presentats pel Regidor Ramon Blanch en dates 6 i 12 de març de 1990. En el primer escrit, el Sr. Ramon Blanch presenta la seva dimissió com a Regidor municipal. En el segon escrit, sol·licita que es deixi sense efectes legals la dimissió presentada anteriorment. Vistos els escrits esmentats, l'Ajuntament acorda, amb els vots en blanc dels Srs. Josep Blanch i Francesc Pérez, deixar sense efecte legal la dimissió presentada, atès l'escrit posterior presentat per l'interessat.

La Reforma del Sistema Educatiu: un pas endavant?

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, de la mateixa manera que el Ministeri d'Educació i Ciència a la resta de l'Estat, té en fase d'experimentació a diversos Centres d'Ensenyament Primari i Secundari la Reforma del Sistema Educatiu vigent.

Com ja és públic, actualment el Sistema Educatiu té les etapes següents:

- Preescolar, a partir dels 4 anys.
- Educació General Bàsica, dels 6 fins als 14. Aquí s'acaba l'escolarització obligatòria. A partir d'aquí, els nois i noies que així ho desitgin poden optar per estudiar Formació Professional adreçada al món del treball o Batxillerat Unificat i Polivalent, adreçat a formar els aspirants per entrar en el món universitari.

Els canvis que comportarà la Reforma que s'està experimentant són els següents:

- Ampliar l'escolarització obligatòria fins als 16 anys.
- Donar entrada a l'escola pública als xiquets i xiquetes de 3 anys.
- Transformar l'actual EGB en Educació Primària, però només de 6 a 12 anys.
- Crear una nova etapa d'Ensenyament anomenada Secundària obligatòria que serà una simbiosi dels actuals cursos 7è i 8è d'EGB i 1r. i 2n. de Batxillerat i FF. Aquesta etapa comprendrà dels 12 als 16 anys i tindrà com a característica la possibilitat que els alumnes tinguin moltes matèries optatives (10% als 12 anys i 50% als 16, aproximadament).

-El quart esglaó del Sistema Educatiu seria la Secundària no obligatòria, porta d'entrada a les Facultats i Escoles Universitàries.

Crear aquest sistema comporta una sèrie de canvis quant a ubicació dels alumnes, infraestructura d'instal·lacions i formació i/o reciclatge dels mestres.

Això ha comportat que el Departament d'Ensenyament i hagi fet una proposta de Mapa Escolar de Catalunya i hagi distribuït els alumnes segons els cicles educatius obligatoris (Primària i Secundària).

Pel que fa referència a la nostra comarca el Departament d'Ensenyament ha fet la proposta següent: Tots els pobles tindran escolaritzats els xiquets i xiquetes de 3 a 12 anys; els alumnes de 12 a 16 estaran ubicats a tres pobles: Gandesa, Orta de St. Joan i Batea; els joves de 16 a 18 anys es formaran a Gandesa.

Aquesta proposta ha estat presentada pel Departament d'Ensenyament al Consell Comarcal, que l'ha fet arribar a totes les escoles i ajuntaments. Actualment se n'està informant a tots els sectors implicats: ajuntaments, pares i mestres.

En principi, la idea del Departament d'Ensenyament era posar en marxa aquesta reforma, sempre de forma gradual, el curs 91-92. En aquest moment, però, no se sap quina serà la data de posada en funcionament.

Nosaltres, com a professionals de l'ensenyament, que treballem a la Terra Alta, creiem que això comportarà, com tots els canvis, aventatges i inconvenients.

Inconvenients:

-Aparició, novament de les concentracions escolars (transports, menjadors...).

-Desarrelament dels seus pobles dels xiquets i xiquetes a partir d'una edat molt primerenca, 12 anys.

-Pèrdua de la relació familiar al migdia.

-Manca d'edificis adequats als tres pobles que han de rebre, segons el Departament d'Ensenyament, el cicle 12-16.

-Manca d'infraestructura personal i material a les escoles de la nostra comarca per poder acollir

en condicions dignes els xiquets i xiquetes de 3 anys.

Avantatges:

-Creació de plantilles més grans als Centres de 12-16 anys, la qual cosa millorarà qualitativament l'ensenyament per la major especialització dels mestres.

-Augment de les edats mínima i màxima d'escolarització.

-Millor adaptació de les matèries d'aprenentatge al poble i a la comarca.

-Millor adaptació de les matèries

-Millor adaptació personal al ritme d'estudis, gràcies a les matèries optatives.

Esperem que tot sigui per a bé.

Uns mestres de la Terra Alta

El vi, un producte per fer salut

Es diu que a l'Estat Espanyol hi ha tres milions d'alcohòlics i que a més l'increment anual es d'uns dos-cents mil, però la gran majoria no són degut al consum exagerat de vins sinó més aviat de cervesa i destil·lats (per comprovar-ho doneu un tomb pels bars i discoteques).

He de dir que el consum de vi baixa cada vegada més i això ens ho confirmen les estadístiques:

1976/77: 61 litres
per habitant/any

1986/87: 48 litres
per habitant/any

1999/2000: es preveu un consum de 22,5 litres

L'alcohol provoca alteracions al fetge i al sistema nerviós central a causa de l'augment de radicals lliures, forts oxidants que dificulten la respiració de les cèl.lules, cosa que les envelleix ràpidament i que les pot arribar a destruir si hi ha intoxicacions continuades.

El fetge és un òrgan molt important dintre del nostre cos; compleix moltes missions:

1/ Segrega la bilis que s'emmagatzema a la fel i d'aquí es distribueix cap al duodè, on facilita l'emulsió dels greixos, cosa que en permet l'assimilació.

2/ Manté el nivell constant de sucre a la sang i serveix de magatzem del sucre per quan en necessitem.

3/ Produïx l'urea que després recollirà i eliminarà el ronyó. L'urea és una substància que el nostre cos produïx per eliminar l'excés de nitrogen que ingerim en l'alimentació.

4/ Reté, com una esponja, gran quantitat de sang que quan necessitem alliberarà.

5/ Destruïx els glòbuls vermells massa vells i reaprofità el ferro per fer-ne de nous.

6/ Neutralitza les toxines, les drogues i l'alcohol.

El sistema nerviós central és el que controla els estímuls que provenen del cervell i fa funcionar aquesta màquina tant perfecta que és l'home, i un excés d'alcohol produirà una descoordinació i falta de reflexos

Per tant, l'alcohol del vi a primera vista ens serà nociu, afirmació no certa del tot si en mesurarem el consum.

PER QUÈ DIEM QUE EL VI ÉS UN PRODUCTE PER FER SALUT?

Doncs perquè a causa de la seva complexa composició hi trobem elements importants per al bon funcionament del nostre organisme.

Ens hauríem de preguntar què és el vi, d'on prové i què el forma.

El vi prové del most, substància majoritàriament rica en aigua, sucres i àcids, que sofreix un canvi d'aquests sucres a alcohols realitzat per una flora de microorganismes (llevats i bacteris) durant un procés anomenat fermentació.

És molt important efectuar aquesta transformació amb una bona soca de microorganismes i en unes condicions estrictes de neteja i temperatura, que variem en funció del tipus de vi a produir.

Per conèixer millor el vi detallarem els components que el formen:

a/ L'aigua, el component més important, quasi sempre en dosis superiors al 80%. Té la característica de ser pura, ja que és d'origen biològic.

b/ Alcohols: el més important és l'etanol, també anomenat alcohol de boca o esperit. Després en trobaríem tot un rosari en dosis molt petites, però que no deixen de tenir importància perquè d'ells depèn en gran part la qualitat del vi. Com el metanol que és molt tòxic, la glicerina que dona suavitat, dolçor i té una acció eliminadora de certs lípids que causen problemes cardiolípidics que causen problemes cardiovasculars fet comprovat pel doctor Saint Leger Cochrane i Moore durant el 1979, a 8 països diferents per una població de risc, on compararen diferents productes alcohòlics (brandis, conyacs, whiskys, cervesa, vi...) i es demostrà que només el vi rebaixava la taxa de malalties per tenir aquest alcohol. També hi ha d'altres alcohols superiors que ajudaran a configurar l'aroma del vi.

c/ Àcids, amb dos orígens diferents:

-Provinents del raïm, com el tartàric, màlic, cítric...

-Provinents de la fermentació, com l'acètic, làctic, succínic.

i que configuren el pH del vi, d'un valor entre 2,8 i 4 molt similar al de l'estómac, cosa que facilita l'acció de la pepsina

enzim que fa un primer trencament de les proteïnes que mengem.

d/ Vitamines, que són substàncies que nosaltres no podem sintetitzar i hem d'ingerir amb els aliments.

En el vi trobarem els següents grups:

-Vitamines del tipus B (tiamina, pirodoxina, riboflavin, àcid pantotènic, nicotinamida...) estimulans del funcionament cel·lular que faciliten la utilització nutritiva.

-Vitamina C (àcid ascòrbic), contribueix a la resistència física.

-Vitamina P, factor d'estalvi de la vitamina C.

e/ Lípids i àcids greixosos. Alguns d'ells actuen com a vitamines.

f/ Sals minerals i oligoelements (potasi, calci, magnesi, fòsfor sodi, ferro...), necessaris per evitar la descalcificació que sofrim constantment.

g/ Polifenons, nom que engloba un nombre important de substàncies

-Tannins, tenen acció bactericida i desinfectant, (antigament es feien bàlsams per curar ferides amb maceracions de vi i herbes)

-Procianidines i procianidols, molt importants perquè capten els radicals lliures oxidants que donen els alcohols i eviten els efectes negatius que aquests podrien produir, sempre i quan no sen'abusi.

Hem vist que el vi du una sèrie d'elements importants per al nostre organisme, fins i tot porta un antídot natural contra els efectes de l'alcohol i, mèdicament, està demostrat que baixa la taxa de malalties cardiovasculars, sempre i quan no se n'abusi.

Però, quina dosi de vi podem ingerir diàriament?

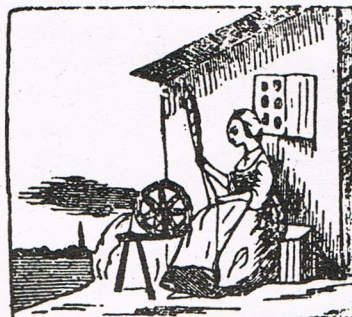
L'OMS (Organització Mundial de la Salut) ratifica els estudis fets pel doctor abans esmentats i recomana que l'ingesta de vi no ha de superar el 10% de les calories totals de qualsevol dieta.

Si una dieta normal consta de 2500-3000 calories, no hauríem de superar les 250-300 calories consumides per alcohols (vins, cervesa, destil·lats...) Aquest valor el podem calcular fàcilment ja que cada gr d'alcohol representa 7 calories i, per tant, la dosi tolerable serà d'uns 35 gr diaris d'alcohol, que representen mig litre de vi diari d'uns 11º; sempre que no prenguem altres tipus de begudes alcohòliques que hauríem de comptabilitzar i amb la certesa que aquestes, generalment, ens poden fer entrar dins del grup de factor de risc de malalties cardiovasculars.

Joan Asens i Masdeu

Coses d'abans

"Drap de casa"

Així era anomenada la roba teixida a casa, el cotó del qual era elaborat, es cultivava als nostres camps. No ha arribat a les meves oïdes com es feia aquest cultiu; el que sí que ni ha arribat és que les fadrines, mares i ties, filaven, filaven i filaven, les llargues vetllades d'hivern a la llum de les teies-car s'estalviava al màxim l'oli-i als estius, a la fresca dels carrers. Abans de la guerra encara es veia alguna padrina filant, però llana de la qual després en feia peücs; de llavors, recordo el fus i la filosa i la lleugeresa d'aquelles mans arrugades manejant aquells estris.

Tornant al "Drap de casa", del que sí que tinc referència és que, un cop filat el cotó, el teixidor, l'home que teixia, anava per les cases amb els seus estris per fer les peces. ¿El nom de cal Teixidor era perquè els d'aquesta casa tenien aquest ofici? No ho sé.

El que seguia al filar i teixir era el BARGAR -o bregar en altres dialectes- i això sí que ho sentia repetir quan alguna dona deixadota feia les feines a destemps. "Els de Vilalba quan plou barguen", es sentia a dir, perquè això s'havia de fer a l'agost que es quan el sol pica més. Consistia a: Un cop retirades les garbes per batre i lliures los rostolls d'entrebancs s'agafaven les peces del cotó, i... dones cap a la font. Es ficaven les peces al safareig perquè restessen molles, ben molles, i després, s'estenien damunt dels rostolls, i es repetia aquesta operació tantes voltes com era necessària fins que la roba perdia l'ampesa, -o empesa en el dialecte oriental o sigui que l'acció de l'aigua i del sol deixava la roba suavitzada i aleshores es podia treballar; ja es podien confeccionar "llençons" i camises, ja que tant homes com dones portaven camises de "drap de casa".

Els avenços tecnològics del segle passat anomenat "El siglo de las luces", portaven les fàbriques de teixits i altres coses, cosa que va fer que la gent es dedicés a altres cultius i a adquirir roba més fàcil de manejar, de cosir, de rentar, i suau de tacte.

Així a les cases "bones", hi havia armaris atapeïts de llençons i fins i tot de peces senceres en desús. A les cases menys "bones" els llençons fins que s'esmicolaven els usaven per "a davall". Quan jo era petita, a costura de les monges, les noies quan es feien grans anaven a brodar, i amb aquells llençons que ja no s'usaven feien uns cobrellits molt bonics. La guerra algú ha qualificat les guerres de "madrasta sense entranyes", buidà gairebé tots els armaris i ara no crec que hi hagi ningú que tingui un fil de "drap de casa". Bé, sí, jo havia vist a les golfes d'una casa dues paneres d'anar al forn curulles de cabdells de cotó. L'home d'aquella casa en féu unes cordes de carregar, que amb la desfeta de la guerra s'emportà al mas; això ara com que no es garbeja, romanen penjades a les mateixes golfes.

El destí d'aquell cotó eren les golfes. També s'usava el "drap de casa" per a la matança del porc: les capsanes, los manils, les tovalles que s'estenien damunt del canyís per deixar hi els trossos i fer-ne les tries, la roba que es ficava a la panera dels budells, també el cendrer de passar bugad

Defensem el País!!! Defensem els Ports!!!

El proppassat 18 de febrer es realitzava a Orta una concentració amb els lemes "Defensem els Ports" i "No a les Marbreres" a molta gent li podia semblar que la problemàtica que amenaça a la nostra comarca s'iniciava en aquells moments, però la gent d'Orta ja feia uns dos anys que d'una manera constant i obsessiva estàvem lluitant per evitar un atemptat sense precedents al massís dels Ports, un dels ecosistemes més ben conservats i menys alterats de tot Catalunya, amb una riquesa faunística, botànica, geològica i paisatgística realment admirable. Com a exemples d'aquesta riquesa cal tenir en compte que els Ports han estat l'últim reducte del llop i el linx a Catalunya, que allí es troba el segon nucli més important de llúdrigues i de voltors del nostre país i, pel que fa a la botànica, s'hi troben més d'una trentena d'espècies endèmiques un dels boscos de faigs més meridionals d'Europa.

La instal·lació de marbreres als Ports crea tot un seguit de problemes socials i ecològics. Pel que fa a la conservació de l'ecosistema, les explotacions de marbreres suposen: alterar el relleu i el paisatge, modificar el curs de les aigües superficials i subterrànies -a la vegada que les contaminen-, contaminació acústica deguda als sorolls, a més de tot el trànsit que s'originaria conseqüència del material extret. Tant la vegetació com els sòls i la fauna en patiran les greus conseqüències.

Pero el més greu del tema és que aquesta empresa minera té previst obrir 37 mines més en tot el massís dels Ports, així

és que, en la lluita contra la marbrera d'Orta, ens juguem el futur de tot el massís.

Pel que fa a l'aspecte legal, s'està vulnerant tota una sèrie de normatives com la Llei d'Aigües, la d'Activitats classificades, les Normes Subsidiàries d'Orta on es protegeixen els Ports en front de tots aquests tipus d'agressions. Davant de tota aquesta il·legalitat, el més curiós del cas, és que la Generalitat s'ha deixat arrossegar per les decisions del Grup de Govern Municipal d'Orta i ara es troben que estan encobrint il·legalitats urbanístiques aprovades per ells mateixos. Serà curiós veure com se'n surten!.

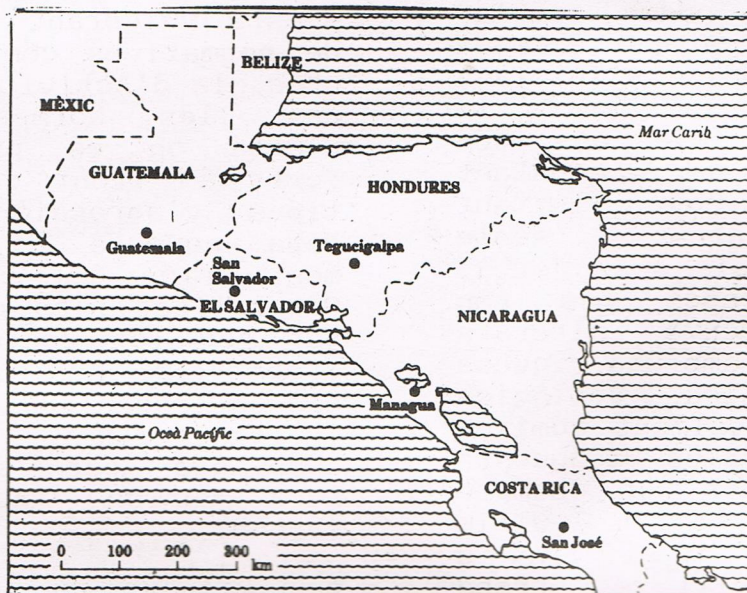
Pensem que anem cap un món on cada dia la gent necessita més el contacte amb la natura. Hauríem de continuar vivint fent compatible l'explotació dels boscos amb la conservació del Patrimoni Natural i convertir les nostres comarques i els nostres pobles en un exemple del que hauria de ser el nostre país i una societat sana i equilibrada.

La lluita continua!!!.

Recull de premsa

Diari de Barcelona. Any 199 Dimarts, 27 de febrer de 1990

El nord torna a guanyar el sud

Maria Comín i Oliveres*

Les eleccions celebrades ahir a Nicaragua han donat el triomf a la UNO. D'ara endavant s'obre una nova etapa a Nicaragua, i a tot l'Amèrica Central en general.

El 19 de juliol del 1979, el triomf del FSLN va representar la fi de la sagnant dictadura de la família Somoza. La guerra d'alliberament s'havia saldat amb 50.000 morts, 100.000 ferits, 45.000 nens orfes i 75.000 persones que depenien de l'ajuda d'emergència. El deute extern arribava a la xifra de 164.000 milions de dòlars i els danys materials s'elevaven a 580 milions. Als sandinistes els esperava la difícil tasca d'haver d'afrontar la reconstrucció d'un país destruït durant gairebé dos anys de guerra i més de quatre dècades d'explotació.

El projecte sandinista es basava en el pluralisme polític, l'economia mixta, el no alineament polític internacional i la participació popular. A la pràctica, aquests postulats s'han intentat dur a terme a través de la *Cruzada Nacional de Alfabetització* (CNA), del *Sistema Nicaragüense Únic de Salut*, del procés de Reforma Agrària, i de la creació i potenciació d'organitzacions populars i sindicats. Però hi ha hagut un obstacle fonamental per poder tirar endavant qualsevol projecte en aquests deu anys, i aquest ha estat l'agressió contínua a la qual els Estats Units han sotmès el país per mitjà de la Contrarevolució Armada (ex-guardies somocistes).

Ja el primer any, durant la CNA, la contra va atacar i va assassinar brigadistes que alfabetitzaven a la muntanya, va continuar l'agressió minant ports, atacant cooperatives agrícoles, segrestant camperols i sembrant el terror allà on passaven. Aquesta guerra, anomenada de baixa intensitat, l'objectiu de la qual era sagnar l'economia, desgastar el projecte polític sandi-

nista i cansar la població, sembla que ha aconseguit els seus objectius. Si bé és cert que els sandinistes han comès errors, la qual cosa no és difícil, sobretot tenint en compte la situació de la qual partien, aquests van aconseguir reduir en la CNA l'índex d'analfabetisme del 50,33% al 12,96%. L'any 1979 la mortalitat infantil era del 120 per mil, i el 1986 havia estat reduïda al 74 per mil. Fins al 1986 s'havien donat 800.000 propietats de terres als camperols que van beneficiar 90.000 famílies, i existien 2.140 cooperatives organitzades. El 1986 tota la població va participar en l'elaboració de la Constitució a través dels *Cabildos Abiertos* i més endavant en la llei d'autonomia de la costa atlàntica.

I què representa la UNO? La UNO és el retorn a la dependència de l'administració nord-americana, són 5.088 morts, 3.330 ferits i 7.926 segrestats o desapareguts en aquests deu anys, i la manca de projectes i alternatives pròpies. Ara sí que l'administració nord-americana respectarà els resultats obtinguts en les eleccions i no farà com després de l'any 1984, quan es van celebrar les primeres eleccions, ja que aquesta "democràcia" és la que els afavoreix.

Quin ha estat, doncs, el factor que ha decantat els vots cap a la UNO? La guerra, els nicaragüencs estan farts de morir. Però en aquesta decisió pragmàtica no han tingut en compte que els que han guanyat són els que els han estat matant durant aquests deu anys.

* Maria Comín i Oliveres ha treballat a Nicaragua i prepara una tesi sobre la situació actual en aquest país.

El Servei de Català informa:

-Retolament global del comerç, La subvenció podrà cobrir, com a màxim, el 35% de la inversió, que compren els rètols exteriors i interiors i la seva instal·lació corresponent. Aquest ajut no podrà ser superior, en cap cas, a la quantitat de 500.000 PTA.

Les sol·licituts es poden recollir al Consell Comarcal de la Terra Alta. El Servei de Català i el Servei de Dinamització Econòmic-Laboral us ofereixen l'assessorament per tal de facilitar-vos la tramitació en cas que vulgueu acollir-vos a aquestes subvencions.

El Departament de Comerç, Consum i Turisme en el seu decret de 9 de desembre regula la concessió de subvencions per catalanització dels rètols dels establiments comarcals.

Els ajuts van dirigits:

A la retolació exterior dels comerços. La subvenció podrà cobrir com a màxim el 35% de la inversió que comprèn el rètol, o rètols, i la seva instal·lació corresponent. Aquest ajut no podrà ser superior en cap cas a la quantitat de 300.000 PTA.

Nova revista a la Comarca

El no va més

I tu! Ja participes a
la SETMANA CULTURAL ?!!

Esta és la portada del num. 0 d'una nova revista a la Terra Alta, la que fan els alumnes de B.U.P. i FP de l'IES de la comarca, amb la col·laboració econòmica de l'Associació de pares.

Benvinguda i per molts anys!!!

Notícies breus

El 6è aniversari de Carnestoltes fou una festa de les més animades l'arribada i la rua pel poble hi va haver una gran participació amb disfresses, els comentaris van ser: "no conec a ningú" enguany va tocar el "Mas de la Solfa". Després el ball al casal amb la música del grup "Friscalete". La guerra de la cendra, el diumenge al matí, per la tarda disfresses infantils animats pel grup "La Pallissa". Un grup d'animació al casal que va agradar molt. L'enterrament com a fi de festa amb l'actuació de "El Cellar del Carreró" i no va faltar sardina, el pa i el vi...

El 18 de febrer, més de 500 persones es van trobar als Ports d'Orta Tortosa-Besseit per protestar per explotació d'una marbrera situada a uns 300 metres de l'area recreativa "La Franqueta". Per una altra banda el diumenge 4 de març el diari de Tarragona va publicar que la Direcció General del Medi Ambient de la Generalitat ordenà a l'Ajuntament d'Orta (Terra Alta) que tanqués la pedrera de marbre l'empresa March S.A esta explotant en el citat municipi. En l'escrit assegura que en els Arxius de la Comissió Territorial d'Indústries i Activitats Classificades no hi ha constància d'aquesta explotació i per tal cosa no pot funcionar. Malgrat això l'explotació no s'ha aturat...

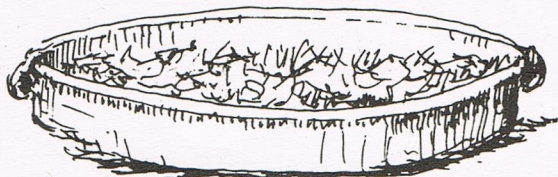
Es va publicar al B.O.P. el Reial Decret el 28-2-90 pel qual es fixe el sou mínim interprofessional per a 1990 de igual manera sexe, edat i activitats. Els treballadors fixos amb 18 anys 1.667 pessetes dia, al mes 50.010 pessetes, menors de 18 anys 1.100 pessetes dia i 33.000 pessetes mes. Treballadors eventuais i

temporers menys de 120 dies més part proporcional diumenges i festius, més pagues proporcionals de juliol i Nadal 2.369 pessetes, i dia 1.564. Les hores de neteja de persones majors de 18 anys seran 388 pessetes hora i menors de 18 anys 256 pessetes.

La Coordinadora Ecològica de la Ribera, Terra Alta i Priorat ha decidit canviar la seva denominació i passar a anomenar-se Sirga. Aquesta decisió va ser presa per tal d'abreujar la denominació corporativa que empraven fins al moment, la qual "és excessivament llarga, poc funcional i gens singular". Aquest nou nom ha comportat també l'adopció d'un anagrama identificatiu, en el qual hi figura el nom del grup dibuixat amb una sirga (una corda) i on el punt de la i és el típic sol dels ecologistes. El grup juntament amb la Unió de Pagesos de les tres comarques va fer un comunicat per la premsa on es fa una valoració de la polèmica suscitada en els darrers dies a totes tres comarques, respecte a la possible ubicació a mitjà o llarg termini d'abocadors i una incineradora en aquestes contrades.

La nota fa constar que les plantes incineradores provoquen, en un gran radi d'acció, pluges àcides, un cop tractats poden aportar a l'atmosfera, emissions de gasos o substàncies tan perilloses com les dioxines les quals, per exemple, van provocar la catàstrofe de Séveso. D'altra banda, critiquen que aquests projectes es fan "d'amagatotis" alhora que recorden l'assentament de dues centrals nuclears i d'indústries químiques en aquestes comarques, cosa que comporte un alt risc pels habitants d'aquestes terres.

Cuina casolana

CALAMARS AMB CEBA

Ingredients:

Calamars, ceba, ametlles trinxades vi ranci, pebre negre, julivert, alls, oli, sal i pebre roig.

Manera de fer-ho:

Es tallen a trossos i es sofregeixen fins que s'evapori l'aigua. Després es posen en una cassola. En el mateix oli es fregeix la ceba. Amitja cocció s'afegeixen els calamars, la sal, els pebres, l'ametlla picada, l'all, el vi ranci i el julivert. Es tape i es deixa coure una mitja hora.

Calendari de festes comarcals

ABRIL

- 6, VILALBA DELS ARCS, Mare de Déu dels Dolors
- 16, NONASP, Pasqua
- 16, ARENYS DE LLEDÓ, Dilluns de Pasqua
- 21, LA FATARELLA, Romeria a l'ermita de Sant Francisco
- 21, VILALBA DELS ARCS, Romeria a l'ermita de Berrús
- 22-24, HORTA DE SANT JOAN, Festes de Primavera
- 27-28, EL PINELL DE BRAI, Romeria a l'ermita de Santa Magdalena
- 28, LA POBLA DE MASSALUCA, Romeria a l'ermita de Berrús
- 29, CORBERA, Romeria a l'ermita de Sant Marc

Resultat del passatemps del núm. anterior

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	B	A	N	C	A			A	B	L	A
2	A	N	A	L		L	A	N	A		C
3	L	C	B			A	B	A	C		A
4	A	A		L	A		N			B	B
5	N		B	A	N	C		C	A	L	A
6		L	A		C	A	B	A	N	A	
7	C	A	L	A		B	A	L	C	A	
8	A	C	A		C	A	N	A	L		
9	B	A		C	A	N	A		A	N	B
10	A			A	L	A		C		A	C
11	L	A					A	N	C	A	

Meteorologia

TEMPERATURES

Màxima, 23 de febrer 22°
Mínima, 1 de febrer 4°

PLUJA

7 de febrer 1 l.
21 de febrer 1 l.

Emilio Baquer

Súnion!
 Hem arribat tard,
 O potser massa lluny,
 Arribàrem prop del mar, però el mar
 No hi era enllà, i sense saber-ho,
 Els ulls se'ns ompliren de sal, de sol, i
 De visites tantes voltes intentades de bell
 Nou, o Súnion arriscada! precipitant-te
 Al mar, quan cau la nit, t'hem intentat
 Tantes vegades! tantes voltes reinventada, embolcallada
 De pedres, aïllades, que subratllava l'horitzó,
 Com una línia, que no poguéssim ja, novament, o rutinàriament, mirar
 o trencar

Contínuament
 Continuant

reflectint-se
 reflectint-se

en l'aigua
 en l'aigua

